

Міністерство освіти і науки України

Донбаська державна машинобудівна академія (ДДМА)

(повне найменування вищого навчального закладу)

фізичного виховання і спорту

(кафедра)

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Основи наукових досліджень

освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр

спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Розробник: Гончаренко О.С. канд. пед. наук
доцент кафедри фізичного виховання і спорту

Краматорськ 2021

ТЕМАТИКА СЕМІНАРІВ ТА ЛІТЕРАТУРА

Заняття 1. Загальні відомості про науку і наукове дослідження у фізичному вихованні

План заняття

I. Теоретична частина

1. Наука як сфера людської діяльності.
2. Розвиток науки про фізичне виховання.
3. Система наукових досліджень у педагогічному навчальному закладі.
4. Форми викладу матеріалів дослідження.
5. Навчально-дослідна робота студентів.
6. Підготовка та атестація наукових кадрів в Україні.

Таблиця 3

Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні відомості про науку і наукове дослідження в фізичному вихованні	2
2	Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи	2
3	Основи методології науково-дослідної роботи	2
4	Педагогічний експеримент: теорія та практика	2
5	Методи збору даних	2
6	Методи аналізу та інтерпретації результатів	2
7	Програма наукових досліджень у фізичному вихованні	2
8	Вимоги до оформлення результатів наукових досліджень у фізичному вихованні	4
	Разом годин, з них:	18

Контрольні питання

1. Дайте визначення предмету і сутності науки.
2. Охарактеризуйте процес пізнання, його види та структурні елементи.
3. Сформулюйте види, функції та предмет наукової діяльності.
4. Назвіть етапи розвитку науки про фізичне виховання.
5. Сутність організації наукової діяльності у вищому навчальному закладі.
6. Назвіть види оформлення результатів наукової діяльності.
7. Дайте характеристику навчально-дослідній роботі студентів.
8. Назвіть документи які регламентують підготовку та атестацію наукових кадрів в Україні.

II Практична частина

Виконання самостійного завдання. Дидактичне тестування

Література

1. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — 2-е вид., перероблене і доповнене. — К.: ВД «Професіонал», 2004. — С. 7—61.
2. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. — К.: Кондор, 2003. — С. 7—22, 34—57.
3. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України. — 2-е вид., випр. і доп. — Харків: «ОВС», 2003. — С. 6—15, 189—208.
4. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. — К.: 1998. — С. 7—18.

5. Філь С.М., Пешков В.П. Учебно-исследовательская работа студентов в физкультурном вузе. — К.: «Вища школа», 1983. — 64 с.
6. Філь С.М., Худолій О.М., Малка Г.В. Історія фізичної культури: Навч. посібник. — Х.: ОВС, 2003. — 160 с.
7. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002. — С. 11—38.
8. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — К.: ВД «Слово», 2003. — С. 7—43.

Заняття 2. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи

План заняття

I. Теоретична частина

1. Класифікація наукової інформації про об'єкт дослідження.
2. Джерела інформація та їх використання в науково-дослідній роботі.
3. Техніка роботи зі спеціальною літературою.

Контрольні питання

1. Поняття про наукову інформацію.
2. Види та ознаки наукової інформації.
3. Що таке інформатика і які завдання вона вирішує?
4. Назвіть головні принципи інформаційних відносин та галузі інформації.
5. Які етапи накопичення наукової інформації?
6. Які Ви знаєте етапи вивчення наукових джерел?
7. Що Ви розумієте під системою опрацювання інформаційних джерел?
8. Інформаційно-пошукова мова бібліотек УДК, ББК. Дайте характеристику.
9. Поняття та види каталогів.
10. Використання автоматизації та ЕОТ. Недоліки інформації WEB.
11. Техніка опрацювання інформації.
12. Який порядок роботи над текстом?
13. Які вимоги до використання цитат?
14. Бібліографічний опис літератури. Які вимоги до оформлення?
15. Які види каталогів використовуються?

II Практична частина

Дидактичне тестування. Виконання практичних завдань.

Література

1. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. — К.: Кондор, 2003. — С. 141—161.
2. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів: Підручник. — 2-е вид., випр. і доп. — К.: Знання, 2004. — 331 с.
3. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002. — С. 158—172.
4. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — К.: ВД «Слово», 2003. — С. 101—132.

Заняття 3. Основи методології науково-дослідної роботи

План заняття

I. Теоретична частина

1. Поняття про методологію наукових досліджень.
2. Рівні методологічного підходу в пізнанні.
3. Типологія методів наукового дослідження.

Контрольні питання

1. Що Ви вкладаєте в поняття «методологія дослідження»?

2. Які Вам відомі види методології?
3. Що таке метод наукового пізнання?
4. Які Ви знаєте методи пізнання?
5. Які Ви знаєте методи емпіричного та теоретичного рівнів дослідження?
6. Класифікація методів. Їх характеристика.
7. Дайте визначення наукової ідеї.
8. Роль логічних методів у наукових дослідженнях.
9. У чому сутність діалектики процесу пізнання та системного методу досліджень?
10. Індуктивний та дедуктивний методи дослідження.
11. Що таке моделювання і коли воно використовується?
12. Системний підхід і його значення в наукових дослідженнях у фізичному вихованні.
13. Методи теоретичних досліджень та їх характеристика

II Практична частина

Дидактичне тестування. Виконання практичних завдань.

Література

1. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — 2-е вид., перероблене і доповнене. — К.: ВД «Професіонал», 2004. — С. 99—120.
2. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. — К.: Кондор, 2003. — С. 58—89.
3. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002. — С. 54—79.
4. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — К.: ВД «Слово», 2003. — С. 77—100.

Заняття 4. Педагогічний експеримент: теорія та практика

План заняття

I. Теоретична частина

1. Експеримент, його специфіка і види.
2. Однофакторний експеримент. Структура однофакторного педагогічного експерименту.
3. Багатофакторний експеримент у фізичному вихованні

Контрольні питання

1. Дайте характеристику педагогічного експерименту у фізичному вихованні.
2. Назвіть спільні риси і відмінності формуючого і констатуючого експерименту.
3. Модельний експеримент, його організація і методика проведення.
4. Лабораторний експеримент, його організація і методика проведення.
5. Дайте характеристику однофакторному експерименту.
6. Повний факторний експеримент, його організація і методика проведення.

II Практична частина

Дидактичне тестування. Виконання практичних завдань.

Література

1. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. — К.: 1998. — 144 с.
2. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002. — С. 91—95.

Заняття 5. Методи збору даних

План заняття

I. Теоретична частина

1. Характеристика методів збору даних.
2. Вимоги до реєстрації показників експерименту. Шкали вимірювання.

3. Педагогічне спостереження.
4. Анкетні опитування та інтерв'ю.
5. Тестування.
6. Методи дослідження рухової підготовленості спортсменів.
7. Методи дослідження технічної підготовленості учнів.
8. Методи оцінки ефективності спортивного тренування.
10. Медико-біологічні методи контролю стану учнів.

Контрольні питання

1. Дайте характеристику методам збору даних.
2. Назвіть шкали вимірювань.
3. Педагогічне спостереження, його організація і методика проведення.
4. Сформулюйте вимоги до упорядкування анкет.
5. Охарактеризуйте методику проведення інтерв'ю.
6. Перелічіть основні вимоги до тестування рухової підготовленості.
7. Назвіть методи дослідження рухової підготовленості учнів.
8. Дайте характеристику методам дослідження технічної підготовленості учнів.
9. Охарактеризуйте методи оцінки ефективності спортивного тренування.
10. Перелічіть методи медико-біологічного контролю стану учнів, дайте їм характеристику.

II Практична частина

Дидактичне тестування. Виконання практичних завдань.

Література

1. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. — К.: Кондор, 2003. — С. 71—89.
2. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. — К.: 1998. — 144 с.
3. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002. — С. 54—79.
4. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — К.: ВД «Слово», 2003. — С. 77—100.

Заняття 6. Методи аналізу та інтерпретації результатів наукових досліджень

План заняття

I. Теоретична частина

1. Математична статистика та її місце в дослідженні проблем фізичного виховання.
2. Елементарні статистики та інтерпретація результатів аналізу.
3. Дослідження взаємозв'язку між показниками тестування.
4. Статистичні гіпотези та достовірність статистичних характеристик.

Контрольні питання

1. Яке значення мають методи математичної статистики для управління навчально-тренувальним процесом?
2. З якою метою методи математичної статистики використовуються в наукових дослідженнях?
3. Охарактеризуйте елементарні статистики.
4. Назвіть методи, що використовуються для дослідження взаємозв'язку між показниками тестування.
5. Що розуміється під поняттям «системні методи аналізу даних»?
6. За допомогою яких методів перевіряються статистичні гіпотези та достовірність статистичних характеристик?

II Практична частина

Дидактичне тестування. Виконання практичних завдань.

Література

1. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — 2-е вид., перероблене і доповнене. — К.: ВД «Професіонал», 2004. — С. 157—187.

2. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. — К.: 1998. — 144 с.
3. Філь С.М., Пешков В.П. Учебно-исследовательская работа студентов в физкультурном вузе. — К.: «Вища школа», 1983. — 64 с.
4. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002. — С. 117—141.
5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — К.: ВД «Слово», 2003. — С. 133—181

Заняття 7. Програма наукових досліджень у фізичному вихованні

План заняття

I. Теоретична частина

1. Проблема, об'єкт, предмет дослідження.
2. Мета і завдання дослідження.
3. Уточнення і інтерпретація основних понять.
4. Попередній системний аналіз об'єкта дослідження.
5. Розгортання робочих гіпотез.
6. Принциповий план дослідження.
7. Обґрунтування вибірки одиниць спостереження.
8. Основні процедури збору і аналізу початкових даних.

Контрольні питання

1. Дайте характеристику програмі дослідження.
2. Розкрийте сутність методологічного і процедурного розділів програми.
3. Назвіть послідовність розгортання етапів наукового дослідження.
4. Сформулюйте вимоги до завдань дослідження.
5. В яких відношеннях знаходяться мета і завдання дослідження?
6. Гіпотеза дослідження і її роль в ефективності дослідження.
7. Охарактеризуйте вимоги до вибірки дослідження.
8. Назвіть методи збору даних.
9. Назвіть методи аналізу даних.
10. Складіть програму дослідження для дипломної роботи.

II Практична частина

Дидактичне тестування. Виконання практичних завдань.

Література

1. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. — К.: Кондор, 2003. — С. 125—140.
2. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. — К.: 1998. — 144 с.
3. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002. — С. 80—116.

Заняття 8. Курсова (дипломна) робота як кваліфікаційне дослідження

План заняття

I. Теоретична частина

1. Курсова (дипломна) робота: загальна характеристика.
2. Послідовність виконання курсової (дипломної) роботи.
3. Підготовчий етап роботи над курсовою (дипломною) роботою.
4. Робота над текстом курсової (дипломної) роботи.
5. Заключний етап роботи над курсовою (дипломною) роботою.
6. Підготовка до захисту та захист курсової (дипломної) роботи.
7. Керівництво курсовою (дипломною) роботою та її рецензування.
8. Курсова робота як кваліфікаційне дослідження.

Контрольні питання

1. Назвіть головні умови вибору теми дослідження.
2. Яка послідовність виконання курсової роботи?
3. Які вимоги висуваються до виконання дипломної роботи?
4. Назвіть і дайте характеристику структурним елементам курсової і дипломної роботи.
5. Які вимоги пред'являються до оформлення курсової і дипломної роботи.
6. Дайте характеристику процедурі захисту курсової і дипломної роботи.
7. Назвіть особливості підготовки дипломної роботи.

II Практична частина

Дидактичне тестування. Виконання практичних завдань.

Література

1. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — 2-е вид., перероблене і доповнене. — К.: ВД «Професіонал», 2004. — С. 157—187.
2. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. — К.: 1998. — 144 с.
3. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002. — С. 117—141.
4. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. — К.: ВД «Слово», 2003. — С. 133—181.